

Azərbaycan Respublikası adından

QƏRAR

Bakı şəhəri

İş № 2-2(102)-478/2022

20.09.2022

ALİ MƏHKƏMƏ

**Azərbaycan Respublikası adından
Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin
Kommersiya Kollegiyasının**

**İddiaçı X1in cavabdeh X2
qarşı iş üzrə**

Q Ə R A R İ

Açar sözlər: siyahıya alınmış əmlakın ixtisaslaşdırılmış açıq hərracdan satılması

Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyası, hakim Məmmədli Bəhram Məmməd oğlunun məruzəsi ilə, hakimlər Qəribov Bəhman Fərhad oğlu və Şəfiyev İspəndiyar Əsəd oğlundan ibarət tərkibdə,

İddiaçı X1in cavabdeh X2 qarşı “siyahıya alınmış əmlakın açıq hərracda satılması”na dair iş üzrə Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasının 2022-ci il 1 mart tarixli 2-2(103)-223/2022 sayılı qətnaməsindən iddiaçı tərəfindən verilmiş kasasiya şikayətinə yazılı icraat qaydasında baxılmışdır.

I. İŞİN HALLARI

1. Bakı şəhəri Qaradağ Rayon İcra Hakimiyyəti Başçısının 2000-ci il 11 avqust tarixli 756 nömrəli sərəncamından görünür ki, Sahil qəsəbəsi sakini olan X2 (bundan sonra – “cavabdeh”) kommersiya fəaliyyəti ilə məşğul olması üçün Sahil qəsəbəsində mağaza tikintisinə icazə verilmişdir.

2. 2021-ci il 23 aprel tarixli *****5 sayılı “Vergi ödəyicisinin əmlakının siyahıya alınması haqqında” qərarından görünür ki, X1 (bundan sonra – “iddiaçı”) vergi borclarını Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsi (bundan sonra – “VM”) ilə müəyyən edilmiş müddətdə ödəmədiyi üçün, cavabdehin əmlakının siyahıya alınması qərara alınmışdır.

3. 2021-ci il 27 aprel tarixli “Vergi ödəyicisinin siyahıya alınmış əmlakının məsul saxlanmaya verilməsi haqqında” protokoldan və ona əlavə olunmuş protokoldan görünür ki, Bakı şəhəri, Qaradağ rayonu, Sahil ŞTQ, Məhərrəm Seyidov ünvanında yerləşən “Mədinə Lahmacun” adlı icarə obyektini siyahıya alınmışdır. Siyahıya alınmış obyektin məbləği iddiaçı tərəfindən 34.000 manat məbləğində dəyərləndirilmişdir.

4. İddiaçı tərəfindən cavabdehə ünvanlanmış 2021-ci il 30 aprel tarixli *****413200 sayılı pretenziya məktubundan görünür ki, cavabdehin 34.000 manat məbləğində əmlakı siyahıya alınmışdır. Borcu dövlət büdcəsinə 30 gün müddətində ödənilmədikdə siyahıya alınmış əmlakların atılması üçün məhkəməyə müraciət olunacağı bildirilmişdir.

İŞ ÜZRƏ QƏBUL EDİLMİŞ MƏHKƏMƏ AKTLARI

a) Birinci instansiya məhkəməsindəki icraat

5. İddiaçı cavabdehə qarşı iddia ərizəsi ilə məhkəməyə müraciət edərək və işin hallarına (bax yuxarıda § 1-4) istinad edərək, cavabdehin 2021-ci il 26 aprel tarixinə qeyd olunan borc məbləğindən Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna (bundan sonra – “DSMF”) ödənilməmiş 6.105,93 manat məbləğdə borcun ödənilməsinə təmin edilməsi məqsədi ilə 34.000 manat məbləğdə siyahıya alınmış əmlakının ixtisaslaşdırılmış açıq hərracda satılması barədə qətnamə qəbul edilməsini xahiş etmişdir.

6. İddiaçı tələbinin hüquqi əsası kimi Azərbaycan Respublikasının VM-in 1.4, 89.1, Azərbaycan Respublikası Mülki Prosesual Məcəlləsinin (bundan sonra – “MPM”) 4.3, 26.1-ci maddələrinə istinad etmişdir.

7. Cavabdeh tərəfindən iddia tələbinə dair etiraz təqdim edilməmişdir.

8. Bakı Kommersiya Məhkəməsinin 2021-ci il 19 oktyabr tarixli e-2-2(113)-4305/2021 sayılı qətnaməsi ilə iddia tələbi təmin edilməmişdir (hakim – E.Əliyev).

9. Birinci instansiya məhkəməsi hesab etmişdir ki, hərracda satılması nəzərdə tutulan Bakı şəhəri, Qaradağ rayonu, Sahil qəsəbəsi, Məhərrəm Seyidov ünvanında yerləşən qeyri-yaşayış sahəsi Azərbaycan Respublikası Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin yanında Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestri Xidmətinin hüquqların dövlət qeydiyyatı haqqında daşınmaz əmlakın dövlət reyestrindən qeydiyyatdan keçməmiş və müvafiq çıxarış verilməmişdir.

10. İxtisaslaşdırılmış açıq hərracda yalnız Azərbaycan Respublikası Əmlak Məsələləri Dövlət Komitəsinin yanında Daşınmaz Əmlakın Dövlət Reyestri Xidmətinin dövlət reyestrində qeydiyyata alınmış daşınmaz əmlaklar satıla bilər. Belə ki, siyahıya alınmış və mülkiyyət hüququ təsdiq olunmayan daşınmaz əmlak hərracda satıldığı təqdirdə, alıcı həmin tikiliyə mülkiyyət hüququnu əldə edə bilməyəcək və nəticədə hərrac baş tutmayacaq.

11. Məhkəmə öz mövqeyini Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin (bundan sonra – “MM”) 139.2, 139.3, 139.4-cü maddələrinə istinad etməklə əsaslandırmışdır.

12. İddiaçı 2021-ci il 13 dekabr tarixində apellyasiya şikayəti verərək, həmin qətnamənin ləğv edilməsi və iddia tələbinin təmin edilməsi barədə yeni qətnamə qəbul olunmasını xahiş etmişdir.

b) Apellyasiya instansiyası məhkəməsindəki icraat

13. Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasının 2022-ci il 1 mart tarixli 2-2(103)-223/2022 sayılı qətnaməsi ilə apellyasiya şikayəti təmin edilməmiş, birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılmışdır (sədrlik edən hakim – R.Qurbanov, hakimlər – V.Məmmədov və V.Baxışova).

14. Apellyasiya instansiyası məhkəməsi hesab etmişdir ki, əmlakın hərracda satışı - məhkəmənin qanuni qüvvəyə minmiş qərarı əsasında əmlakın, ona dair heç bir şərt qoyulmadan satışdır. Bu zaman ən yüksək qiymət təklif etmiş alıcı həmin əmlak üzərində mülkiyyət hüququnu əldə edir. Hərracın təşkilatçısı kimi müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) çıxış edir. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) hərracı vergi orqanının sifarişi əsasında həyata keçirir. Vergi orqanının sifarişinə daşınmaz əmlak satıldıqda, həmin əmlaka dair qanunvericiliyə müvafiq olaraq zəruri olan sənədlərin surəti, ayrıca tikili satıldıqda, həmin tikilinin yerləşdiyi torpaq sahəsindən istifadə hüququnu və ya həmin torpaq sahəsi üzərində mülkiyyət hüququnu təsdiq edən sənədlərin surəti əlavə edilməlidir. Lakin hazırkı işdə qeyd olunan sənədlər mövcud deyildir.

15. İddiaçı borcun ödənilməsinin təmin edilməsi məqsədi ilə Bakı şəhəri, Qaradağ rayonu, Sahil qəsəbəsi, Məhərrəm Seyidov ünvanında yerləşən qeyri-yaşayış sahəsinin ixtisaslaşdırılmış açıq hərracda satılması tələbini irəli sürsə də, həmin qeyri-yaşayış sahəsinin cavabdehin mülkiyyətində olması və yaxud cavabdehin həmin qeyri yaşayış sahəsinin yerləşdiyi torpaq sahəsindən istifadə hüququnu və ya həmin torpaq sahəsi üzərində mülkiyyət hüququnu təsdiq edən sənədləri məhkəməyə təqdim etməmişdir. İddiaçı tərəfindən yalnız Bakı şəhəri Qaradağ Rayon İcra Hakimiyyəti Başçısının 2000-ci il 11 avqust tarixli 756 nömrəli sərəncamı təqdim edilmişdir ki, həmin sərəncamla da yalnız Sahil qəsəbəsi sakini X1 fəaliyyəti ilə məşğul olması üçün Sahil qəsəbəsində mağaza tikintisinə icazə verilmişdir.

16. Göründüyü kimi, həmin sərəncam yuxarıda qeyd olunan halları təsdiq edən sənəd deyildir. Bundan əlavə, birinci instansiya məhkəməsi düzgün olaraq qeyd etmişdir ki, siyahıya alınmış və mülkiyyət hüququ təsdiq olunmayan daşınmaz əmlak hərracda satıldığı təqdirdə, alıcı həmin tikiliyə mülkiyyət hüququnu əldə edə bilməyəcək və nəticədə hərrac baş tutmayacaq.

17. Apellyasiya instansiya məhkəməsi gəldiyi nəticəni VM-in 89.1, 89.7, 90.1, 90.3.1, 90.3.2, 90.3.3, 90.3.3.6, 90.3.3.7-ci maddələrinə istinad etməklə əsaslandırılmışdır.

18. Apellyasiya məhkəməsinin qətnaməsi 2022-ci il 11 mart tarixində iddiaçı tərəfin elektron kabinetində yerləşdirilmiş, 2022-ci il 26 mart tarixində cavabdehə təqdim edilmişdir.

19. İddiaçı 2022-ci il 22 aprel tarixində kasasiya şikayəti verməklə həmin qətnamənin ləğv edilməsi, iddia tələbinin təmin edilməsi barədə qətnamə qəbul olunmasını xahiş etmişdir.

KASASIYA ŞİKAYƏTİNİN VƏ ONA QARŞI ETİRAZIN DƏLİLLƏRİ

a) Kasasiya şikayətinin dəlilləri

20. VM-in 98.1, 89.4, 90.3.3-cü, "İcra haqqında" Qanunun 68-ci, "Daşınmaz əmlakın dövlət reyestri haqqında" Qanunun 8.0.1-ci, MM-in 135.4-cü, MPM-in 4.1-ci maddələri üzrə - Göstərilən maddi hüquq normaları məhkəmə tərəfindən nəzərə alınmayaraq, əsassız olaraq iddia tələbi rədd edilmişdir. Məhkəmə mübahisə predmeti olan qeyri-yaşayış sahəsinin daşınmaz əmlakın dövlət reyestrindən qeydiyyatdan keçmədiyini qeyd etsə də, cavabdeh sahibkarlıq fəaliyyəti ilə məşğul olmaq üçün vergi orqanında həmin qeyri-yaşayış sahəsinə qeydiyyatdan keçirmişdir. Bakı şəhəri Qaradağ Rayon İcra Hakimiyyəti Başçısının 2000-ci il 11 avqust tarixli 756 nömrəli sərəncamından görünür ki, Sahil qəsəbəsi sakini cavabdehə

kommersiya fəaliyyəti ilə məşğul olması üçün Sahil qəsəbəsində mağaza tikintisinə icazə verilmişdir. Qeyd olunanlardan aydın olur ki, mağazanın altındakı torpaq sahəsi də cavabdehin istifadəsinə verilmişdir. VM-in 90.3.3.7-ci maddəsinə əsasən hərracın keçirilməsi üçün tələb olunan sənədlərdən biri də həmin tikilinin yerləşdiyi torpaq sahəsindən istifadə hüququnu və ya həmin torpaq sahəsi üzərində mülkiyyət hüququnu təsdiq edən sənədlərin surətidir. Vergi orqanı tərəfindən də həmin sənəd iş materiallarına əlavə edilmişdir. Yəni, ərizəmizin rədd edilməsi və hərracın baş tutmaması üçün hər hansı bir əsas yoxdur.

b) Kasasiya şikayətinə qarşı etirazın dəlilləri

21. Kasasiya şikayətinə qarşı etiraz təqdim edilməmişdir.

ii. KASASIYA ŞİKAYƏTİNİN MÜMKÜNLÜYÜ, KASASIYA BAXIŞININ HƏDLƏRİ

22. Kasasiya şikayəti vaxtında, yeni apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qətnaməsinin təqdim olunduğu gündən 2 ay müddətində verilmiş (MPM-in 405.0.2-ci maddəsi), kasasiya şikayətinin məzmunu MPM-in 407-ci maddəsinin tələblərinə uyğundur. Ona görə də, şikayət mümkün hesab edilmişdir.

23. Apellyasiya məhkəməsinin qətnaməsi bütövlükdə mübahisələndirildiyi üçün, hazırkı icraat çərçivəsində məhkəmə aktının qanuniliyi və əsaslılığı tam olaraq yoxlanılacaqdır (MPM-in 403 və 416-cı maddələri).

24. Kasasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən işin faktiki halları yoxlanılmasa da apellyasiya instansiyası məhkəməsinin maddi və prosesual hüquq normalarını düzgün tətbiq edib-etməməsini yoxlayarkən hüquqi məsələlərin düzgün qiymətləndirilməsi üçün işin faktiki hallarının nəzərə alınması və onlara istinad olunması zəruridir. Kasasiya instansiyası məhkəməsinin işin müəyyən edilmiş faktiki hallarına istinad etməsi faktiki halların yoxlanılması və araşdırılması kimi qiymətləndirilməməlidir.

iii. TƏTBİQ EDİLƏN HÜQUQ

25. Azərbaycan Respublikası Vergi Məcəlləsinin müvafiq müddəalarında aşağıdakılar nəzərdə tutulur:

“Maddə 89. Əmlakın siyahıya alınması

89.1. Vergi ödəyicisi vergi öhdəliyini bu Məcəllə ilə müəyyən edilmiş müddətdə yerinə yetirmədikdə yaranmış vergi borclarının, habelə həmin öhdəliyin yerinə yetirilməməsi ilə əlaqədar vergi borcu üzrə hesablanmış faizlərin və tətbiq edilmiş maliyyə sanksiyalarının ödənilməsini təmin etmək üsulu kimi onun əmlakı siyahıya alınabilir.

...

89.7. Əmlakın siyahıya alınması vergi orqanının rəhbərinin qərarına əsasən həyata keçirilir. Qərarla vergi ödəyicisinin adı və əmlakın yerləşdiyi ünvan göstərilməlidir.

...”

“Maddə 90. Vergi ödəyicisinin əmlakı hesabına verginin tutulması qaydası

90.1. Vergi ödəyicisinin əmlakı siyahıya alındıqdan sonra 30 gün müddətində vergi öhdəliyi yerinə yetirilmədikdə, vergi orqanı vergilər, faizlər və maliyyə sanksiyaları üzrə dövlət büdcəsinə yaranmış borclarının ödənilməsinin təmin olunması məqsədi ilə siyahıya alınmış əmlakın zəruri və kifayət olan həcmdə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) vasitəsilə, habelə dəyəri 5000 manatdan artıq olmayan daşınar əmlakların isə ticarət şəbəkələrində satılması haqqında qərar qəbul olunması üçün məhkəməyə müraciət edə bilər.

...

90.3.1. Əmlakın hərracda satışı - məhkəmənin qanuni qüvvəyə minmiş qərarı əsasında əmlakın, ona dair heç bir şərt qoyulmadan satışdır. Bu zaman ən yüksək qiymət təklif etmiş alıcı həmin əmlak üzərində mülkiyyət hüququnu əldə edir.

90.3.2. Hərracın təşkilatçısı kimi müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) çıxış edir. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) hərracı vergi orqanının sifarişi əsasında həyata keçirir.

90.3.3. Vergi orqanının sifarişinə aşağıdakı sənədlər əlavə edilməlidir:

...

90.3.3.6. daşınmaz əmlak satıldıqda, həmin əmlaka dair qanunvericiliyə müvafiq olaraq zəruri olan sənədlərin surəti;

90.3.3.7. ayrıca tikili satıldıqda, həmin tikilinin yerləşdiyi torpaq sahəsindən istifadə hüququnu və ya həmin torpaq sahəsi üzərində mülkiyyət hüququnu təsdiq edən sənədlərin surəti;

...”

26. Azərbaycan Respublikası Mülki Prosessual Məcəlləsinin müvafiq müddəalarında aşağıdakılar nəzərdə tutulur:

“Maddə 24. Mübahisələrin məhkəməyə aidiyyəti

...

24.2. Mübahisənin ümumi məhkəməyə və ya kommersiya məhkəməsinə aidiyyəti işdə iştirak edən şəxslərin subyektiv tərkibi, mübahisənin predmeti və hüquq münasibətlərinin xarakteri nəzərə alınmaqla, bu Məcəlləyə müvafiq olaraq müəyyən edilir.

...”

“Maddə 26. Mübahisələrin kommersiya məhkəmələrinə aidiyyəti

26.1. Sahibkarlıq fəaliyyətinin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar olan mübahisələrə (kommersiya mübahisələrinə) dair işlərə mülki məhkəmə icraatı qaydasında kommersiya məhkəmələri baxır.

...”

“Maddə 416. Kassasiya instansiyasında işə baxmanın hədləri

416.1. Kassasiya instansiyası məhkəməsi işə şikayət həddində baxır və kassasiya şikayətində irəli sürülmüş dəlillər üzrə apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən maddi və prosessual hüquq normalarının düzgün tətbiq edilməsini yoxlayır.

416.2. Apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən bu Məcəllənin 418.4-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş prosessual hüquq pozuntusu hesab edilən hallara yol verilməsi şikayətin hədlərindən və dəlillərindən asılı olmayaraq yoxlanılmalıdır.”

“Maddə 417. Kassasiya instansiyası məhkəməsinin səlahiyyətləri

...

417.1.3. apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qətnamə və ya qərarladını qismən ləğv edə və ya tamamilə, yaxud qismən ləğv edib işi yenidən baxılmaq üçün apellyasiya instansiyası məhkəməsinə göndərə bilər;

...”

“Maddə 418. Apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qətnaməsinin və ya qərarladının ləğv edilməsinin əsasları

418.1. Maddi və prosessual hüquq normalarının pozulması və ya düzgün tətbiq olunmaması, o cümlədən maddi və prosessual hüququn tətbiqi üzrə məhkəmə təcrübəsinin vahidliyinin pozulması apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qətnamə və qərarladının ləğv edilməsi üçün əsasdır.

...

418.4. Apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qətnaməsi və ya qərarladını şikayətin dəlillərindən asılı olmayaraq aşağıdakı hallarda ləğv edilməlidir:

...

418.4.10. iddianın baxılmamış saxlanması və ya iş üzrə icraata xitam verilməsi üçün bu Məcəllədə müəyyən edilmiş əsaslar olduğu halda məhkəmə işə mahiyyəti üzrə baxmışsa.”

27. Azərbaycan Respublikası İnzibati Prosesual Məcəlləsinin müvafiq müddəalarında aşağıdakılar nəzərdə tutulur:

“Maddə 2. İnzibati mübahisələrin məhkəmə aidiyyəti

2.1. Qanunla başqa aidiyyət qaydası müəyyən edilməmişdirsə, inzibati mübahisələrə dair işlər üzrə məhkəmə icraatı inzibati məhkəmələr və inzibati kollegiyalar tərəfindən həyata keçirilir.

2.2. İnzibati məhkəmə icraatı qaydasında aşağıdakı iddialara baxılır:

...
2.2.7. inzibati mübahisələrin həlli ilə bağlı əmlak tələbinə, habelə inzibati orqanların qanunsuz qərarları (inzibati aktları) və ya hərəkətləri (hərəkətsizliyi) nəticəsində vurulmuş ziyana görə kompensasiyanın ödənilməsi tələbinə dair iddialara;

...”

28. “İnzibati icraat haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun müvafiq müddəalarında aşağıdakılar nəzərdə tutulur:

“Maddə 2. Qanunda istifadə olunmuş əsas anlayışlar

2.0. Bu Qanunda istifadə olunmuş əsas anlayışlar aşağıdakı mənalara malikdir:

...
2.0.2. inzibati akt - inzibati orqan tərəfindən ümumi (publik) hüquq sahəsinə aid olan müəyyən (konkret) məsələni nizama salmaq və ya həll etmək məqsədilə qəbul edilmiş və ünvanlandığı hüquqi və ya fiziki şəxs (şəxslər) üçün müəyyən hüquqi nəticələr yaradan qərar, sərəncam və ya digər növ hakimiyyət tədbiridir;

...”

IV. ALİ MƏHKƏMƏNİN MÖVQEYİ

29. Məhkəmə kollegiyası kassasiya şikayətinin dəlillərini (bax yuxarıda § 20) iş materialları ilə birgə araşdıraraq hesab edir ki, kassasiya şikayəti qismən təmin edilməli, Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Kommersiya Kollegiyasının 2022-ci il 1 mart tarixli 2-2(103)-223/2022 sayılı qətnaməsi ləğv edilməli, iş yenidən baxılması üçün həmin məhkəməyə qaytarılmalıdır.

30. İşin hallarının və qanunvericiliyin qarşılıqlı təhlili onu deməyə əsas verir ki, hazırkı mübahisənin predmeti ümumi (publik) hüquq sahəsinə aid olan məsələ - hesablanmış vergilər üzrə borcların və faizlərin, tətbiq edilmiş maliyyə sanksiyalarının dövlət büdcəsinə alınması, yaxud ödənilməsinin təmin olunması məqsədilə verg ödəyicisinin siyahıya alınmış əmlakının ixtisaslaşdırılmış açıq hərraclarda satılması ilə bağlıdır.

31. Vergi hüquq münasibətləri bir tərəfin digər tərəfin hakimiyyəti tabeliyində olmasına əsaslanır. Bu münasibətlər dövlətin adından fəaliyyət göstərən bir tərəfin – vergi orqanının hakimiyyət səlahiyyətlərinə malik olmasına, digər tərəfin – vergi ödəyicisinin isə tabeçiliyinə əsaslanan tərəflərin subordinasiyasını nəzərdə tutur. Xüsusilə qeyd olunmalıdır ki, vergi orqanının tələbləri və vergi ödəyicisinin öhdəlikləri müqavilədən deyil, qanundan irəli gəlir. VM vergi nəzarəti və vergi qanunvericiliyinin pozulması ilə əlaqədar məsuliyyətə cəlb etmə məsələlərini tənzimləyir. İddiaçı da iddia ərizəsində özünün inzibati orqan (vergi orqanı) səlahiyyətlərinə və VM-in müvafiq müddəalarına istinad etmişdir.

32. Mübahisə iddiaçının inzibati orqan olaraq inzibati icraat çərçivəsində həyata keçirdiyi fəaliyyətlə bağlıdır.

33. Belə ki, VM-in 89.1 və 89.7-ci maddələrindən (bax yuxarıda § 25) aydın olur ki, istənilən vergi ödəyicisinin əmlakının siyahıya alınması haqqında vergi orqanının qərarı

“İnzibati icraat haqqında” Qanunun 2.0.2-ci maddəsi (bax yuxarıda § 28) anlamında inzibati aktdır. Çünki: 1. inzibati orqan (iddiaçı) tərəfindən qəbul edilmişdir; 2. ümumi (publik) hüquq sahəsinə (vergi qanunvericiliyinə) aid olan müəyyən məsələni (hesablanmış vergilər üzrə borcların dövlət büdcəsinə ödənilməsinin təmin olunmasını) həll etmək məqsədilə qəbul edilmişdir; 3. ünvanlandığı hüquqi şəxs (cavabdeh) üçün müəyyən hüquqi nəticələr (sərəncam vermək hüququndan məhrum etmə, əmlakdan istifadənin vergi orqanının nəzarəti ilə həyata keçirmə, israf, dəyişdirmə, gizlətmə hallarında cinayət məsuliyyətinə cəlb edilmə və sair) yaratmışdır; 4. qərar formasında qəbul edilmiş hakimiyyət tədbiridir.

34. Bundan başqa, nə işdə iştirak edən şəxslərin subyektiv tərkibi, nə mübahisənin predmeti, nə də ki, hüquq münasibətlərinin xarakteri, MPM-in 24.2 və 26.1-ci maddələrinin (bax yuxarıda § 26) tələbləri baxımından hazırkı mübahisəni sahibkarlıq fəaliyyətinin həyata keçirilməsi ilə əlaqədar olan mübahisə, yəni kommərsiya mübahisəsi hesab etməyə və işə kommərsiya məhkəməsində baxmağa imkan verir.

35. Bu səbəblərdən də VM-in 90.1-ci maddəsində (bax yuxarıda § 25) müəyyən edilmiş qaydada vergi orqanı tərəfindən qaldırılmış hazırkı iddiaya İnzibati Prosessual Məcəllənin 2.1 və 2.2.7-ci maddələrinə (bax yuxarıda § 27) uyğun olaraq, inzibati mübahisələrin həlli ilə bağlı əmlak tələbinə dair iddia kimi inzibati məhkəmə icraatı qaydasında baxılmalıdır.

36. Qeyd olunanlara, habelə son dövrlərdə formalaşmış məhkəmə təcrübəsinə əsasən, eləcə də MPM-in 418.4, 418.4.10-cu maddələrinə (bax yuxarıda § 26) istinad edərək məhkəmə kollegiyası belə qənaətə gəlir ki, MPM-in 261.0, 261.0.1-ci maddələrinə (bax yuxarıda § 26) uyğun olaraq, hazırkı iş üzrə icraata xitam verilməsi imkanının hüquq baxımdan dəyərləndirilməsinə ehtiyac yaranmışdır.

37. Odur ki, apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qətnaməsi ləğv edilməli, yeni apellyasiya baxışında məhkəmə bununla bağlı mövqeyini əsaslandırmalıdır.

38. Göstərilənlərə əsasən və MPM-in 417-419-cu maddələrini rəhbər tutaraq, məhkəmə kollegiyası

QƏRARA ALIR:

İddiaçı X1in kassasiya şikayəti qismən təmin edilsin.

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin Kommərsiya Kollegiyasının 2022-ci il 1 mart tarixli 2-2(103)-223/2022 sayılı qətnaməsi ləğv edilsin.

İş yenidən baxılmaq üçün Bakı Apellyasiya Məhkəməsinə qaytarılsın.

Qərar qəbul edildiyi andan qüvvəyə minir.